บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "ศึกษาการปฏิบัติตามบทบาทและแนวคิดการพัฒนาด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม" เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Scan Approach) ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม และการศึกษาเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ คือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ สุโขทัย ตาก อุทัยธานี นครสวรรค์ และกำแพงเพชร รวมทั้งสิ้น 144 คน ประกอบด้วย

1. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก จำนวน 24 คน
2. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 24 คน
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุโขทัย จำนวน 30 คน
4. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 30 คน
5. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 36 คน

ประชากรที่ศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้มีประสบการณ์การทำงานด้านส่งเสริมวัฒนธรรมของจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ ตาก อุทัยธานี สุโขทัย กำแพงเพชร และนครสวรรค์ จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ สุโขทัย ตาก อุทัยธานี นครสวรรค์ และกำแพงเพชร รวมทั้งสิ้น 144 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ ตาก อุทัยธานี สุโขทัย กำแพงเพชร และนครสวรรค์ จำนวน 15 คน ซึ่งเป็นการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยการกำหนดคุณสมบัติสำหรับที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการฝ่ายส่งเสริมวัฒนธรรมขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้มีประสบการณ์การทำงานด้านส่งเสริมวัฒนธรรมของจังหวัด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณใช้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีหน่วยในการวิเคราะห์ คือ บทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพคือ แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม โดยมีลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. **ลักษณะของเครื่องมือ**

1.1 เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดที่เกี่ยวกับลักษณะทางสังคมประชากรของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ประกอบด้วยตัวแปรอิสระคือ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เพื่อวัดระดับการปฏิบัติตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ด้านการพัฒนาวัฒนธรรม ด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม และด้านการศึกษาวัฒนธรรม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อเลือกตอบ 5 ระดับ คือ บทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมมากที่สุด บทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมมาก บทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมปานกลาง บทบาทด้านการส่งเสริม วัฒนธรรมน้อย และบทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมน้อยที่สุด

ตาราง 2 ตัวอย่างแบบสอบถามวัดระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรม

ลำดับที่	บทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม	ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	**ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม** ร่วมทำแผนหรือโครงการด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรมในศิลปะท้องถิ่นในการจัดตั้งหรือสร้างวัด.....	.....	.../...	.....	.....	.....
00	**ด้านการพัฒนาวัฒนธรรม** ร่วมทำการเลือกสรรวัฒนธรรมในส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรได้รับการพัฒนา เช่น การถนอมอาหาร แปรรูปสมุนไพร ฯ.....	.....	.....	..../....	.....	.....

1.2 เครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview Guideline) เพื่อทราบแนวคิด ในการพัฒนาด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ใน 4 ด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม ด้านการพัฒนาวัฒนธรรม ด้านการเผยแพร่วัฒนธรรม และด้านการศึกษาวัฒนธรรม

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์

ข้อ 0 ในทัศนะของท่านคิดว่าในการกระทำตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ได้รับการส่งเสริมวัฒนธรรมในกิจกรรมหรือโครงการส่วนใดมากที่สุด

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและการพัฒนาบทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม

2.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย และตัวแปรที่ศึกษา

2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อให้แบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาและตรงประเด็นที่ต้องการศึกษา

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อพิจารณาความถูกต้อง และแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

2.4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ สิรสุนทร มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.4.2 รองศาสตราจารย์เทียมจันทร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.4.3 อาจารย์นุกูล บำรุงไทย มหาวิทยาลัยนเรศวร

2.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปทำการทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นรายข้อ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) โดยคำนึงถึงความเชื่อมั่น และอำนาจการกระจาย

2.6 ปรับปรุงแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. เกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน

แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่ามีเกณฑ์การให้น้ำหนัก ดังนี้

ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมมากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมมาก เท่ากับ 4 คะแนน

ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมน้อย เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

4. เกณฑ์ที่ใช้ในการแปรผล

การแปรผลระดับบทบาทของคะแนนค่าเฉลี่ยรายข้อ และค่าเฉลี่ยกลุ่มในแต่ละด้านของการส่งเสริมวัฒนธรรม โดยใช้เกณฑ์สัมบูรณ์ซึ่งปรับปรุงจากแนวคิดของ จอห์น ดับบลิว. เบสท์ (John W. Best, 1977. p. 162-175) ได้กำหนดค่าเฉลี่ยเป็น 5 ช่วง โดยแต่ละช่วงมีความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมมากที่สุด
3.51 - 4.50	ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมมาก
2.51 - 3.50	ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมปานกลาง
1.51 - 2.50	ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมน้อย
1.00 - 1.50	ระดับการปฏิบัติตามบทบาทในการส่งเสริมวัฒนธรรมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ในการตอบแบบสอบถามงานวิจัย

2. ผู้วิจัยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูล

2.1 การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ได้ตอบแบบสอบถาม และเมื่อตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วจึงส่งกลับมาให้ผู้วิจัย

2.2 การศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพทำการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย โทรศัพท์ประสานล่วงหน้าในการขอนัดหมายเวลาและสถานที่ กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละจังหวัด เพื่อขอพบและทำการสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ที่จะนำมาเพื่อประมวลผลข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าทางสถิติ ดังนี้

1.1 ค่าสถิติพื้นฐานต่างๆ เช่น ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ในส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปทางสังคมประชากร ได้แก่ เพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จในการศึกษา อาชีพหลัก ตำแหน่ง และประสบการณ์ในการทำงาน

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในระดับบทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมในงาน 4 ด้าน คือการอนุรักษ์วัฒนธรรม การพัฒนาวัฒนธรรม การเผยแพร่วัฒนธรรม และการศึกษาวัฒนธรรม

1.3 การทดสอบค่าที (t – test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ของระดับการปฏิบัติตามบทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม ที่ต้องการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และทดสอบค่าเอฟ (F – test) เพื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติตามบทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม กรณีที่ตัวแปรของการศึกษามีมากกว่า 2 ระดับ ได้แก่ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา ช่วงอายุ และอาชีพหลัก ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการปฏิบัติตามบทบาทด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม จะใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด Least–Significant Different (LSD) เพื่อหาตัวแปรคู่ที่มีความแตกต่างนัยสำคัญทางสถิติ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รวบรวมจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาด้านการส่งเสริมวัฒนธรรม ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตตรวจราชการที่ 8 กระทรวงวัฒนธรรม แล้วนำมาวิเคราะห์โดยเทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความหมายทางภาษา (Manifest) โดยตรง